

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
AKADEMINĖS ETIKOS IR PROCEDŪRŲ KONTROLIERIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL 2019 M. GEGUŽĖS 29 D. PRANEŠIMO**

2019 m. lapkričio 15 d. Nr. SP-26
Vilnius

Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolierius (toliau – kontrolierius), vadovaudamasis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 17 straipsnio 1 dalimi ir Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. rugsėjo 15 d. nutarimu Nr. XI-1583 „Dėl Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos įsteigimo ir Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos nuostatų patvirtinimo“, 13 punkto 1 papunkčiu bei išnagrinėjęs Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnyboje (toliau – Tarnyba) 2019 m. gegužės 29 d. gautą pranešimą dėl galimų akademinės etikos ir procedūrų pažeidimų Vilniaus Gedimino technikos universitete (toliau – VGTU),

n u s t a t ė:

2019 m. gegužės 29 d. Tarnyboje gautas pranešimas dėl galimų interesų konfliktų bei akademinės etikos ir procedūrų pažeidimų VGTU, susijusių su manipuliavimu citavimo rodikliais, susitarimais tarp mokslo žurnalų redaktorių dėl rankraščių mainų, nepagrįstu autorystės priskyrimu, geresnių sąlygų atskiriems akademinės bendruomenės nariams sudarymu ir akademinės bendruomenės narių diskriminavimu priimant sprendimus.

Pranešime nurodyta, kad E. K. Z.¹ galimai pažeidė akademinę etiką manipuliuodamas citavimo rodikliais ir dalyvavo susitarimuose su kitų žurnalų redaktoriais dėl rankraščių mainų. Pranešėjas pažymėjo, kad A. D.¹ galimai dalyvavo akademinę etiką pažeidžiančioje veikloje ir jam buvo sudarytos palankesnės nei kitiems sąlygos būti paskirtu eiti VGTU profesoriaus pareigas. Pranešėjas taip pat pažymėjo, kad buvo pateikęs skundų VGTU ir kitoms institucijoms dėl galimai akademinę etiką pažeidžiančių VGTU bendruomenės narių veiksmų ir dėl to nepagrįstai nebuvo leista vyksti į komandiruotę į Crossref valdybos susirinkimą 2018 m. lapkričio 13–15 d.

Atsižvelgiant į tai, kad dalis pranešėjo pranešime išdėstyty aplinkybių susijusios su galimai netinkamu A. D. interesų derinimu valstybės tarnyboje, kontrolierius pateiktos informacijos nevertino ir ją persiuntė Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai.

Taip pat pažymėtina, kad dalis pranešimo yra kartotinė ir sutampa su 2018 m. sausio 26 d. Tarnybai pateikto skundo medžiaga. Atsižvelgiant į tai, kartotinė pranešimo dalis nenagrinėjama.

Dėl manipuliavimo citavimo rodikliais ir susitarimų dėl rankraščių mainų

¹ Tarnybai asmens duomenys žinomi, tačiau čia ir toliau – neskelbtini.

Pranešime nurodoma, kad E. K. Z. yra susijęs su įvairiais kitų žurnalų redaktoriais, kartu su jais skelbia mokslines publikacijas ir galimai dalyvauja rankraščių tarp žurnalų mainuose, susitarimuose dėl citatų į mokslo žurnaluose publikuojamus straipsnius abipusio įtraukimo. Pranešimo prieduose pateikti el. paštu siųsti laišškai, iš kurių matyti:

1) 2009 m. rugpjūčio 24 d. pranešėjui buvo persiūstas susirašinėjimas el. paštu tarp E. K. Z. ir L. S.¹, kuris vyko 2009 m. rugpjūčio 21–24 d. E. K. Z. laiške rašoma: „Reikėtų paraginti autorius cituoti ūkio žurnalo 2008–2009 metų straipsnius <...>. Nebūtina cituoti tik save, galima paieškoti ir kitų autorių tinkančių straipsnių <...>. Jei gaučiau straipsnių tekstus, būtų galima pasižiūrėti, ar autoriai praleido progą cituoti. Jei tai galima jiems mandagiai priminti. Juk tai turėtų būti bendras interesas turėti geriau kotiruojamą žurnalą. Laukiu Jūsų nuomonės ir, pagal galimybę, minėtų autorių straipsnių. Be abejo, reikėtų cituoti ir kitus VGTU ir Lietuvos žurnalus“;

2) 2009 m. lapkričio 2 d. pranešėjui buvo persiūstas susirašinėjimas el. paštu tarp E. K. Z. ir V. S.¹, kuris vyko 2009 m. spalio 27 d. V. S. laiške rašoma: „Siekiamo, kad kiekviename lietuvių autorių straipsnyje, spausdinamame žurnale <...>, būtų ne mažiau 2 citatų iš VGTU žurnalų, ir ypač iš 2009 m. straipsnių. Tikimės panašių rezultatų ir VGTU žurnaluose“;

3) 2011 m. sausio 19 d. pranešėjui buvo persiūstas susirašinėjimas el. paštu tarp E. K. Z. ir J. Š.¹, kuris vyko 2011 m. sausio 18–19 d. E. K. Z. persiūstame laiške rašoma: „Šiuo metu siunčiu Jums ką tik baigtą studiją tam, kad įvertintumėte, ar ji būtų tinkama spausdinti Jūsų žurnale. Taip pat, jeigu Jūs turite neišleistų darbų, kviečiu juos siųsti man publikuoti mūsų žurnaluose tam, kad galėtume pradėti publikacijų mainus tarp mūsų žurnalų“;

4) 2011 m. birželio 28 d. pranešėjo gautas laiškas iš O. P.¹, kuriame rašoma: „Kaip anksčiau valdžia sakė, kad reikia cituoti, tai matyt dabar priverstinai brauksime savo citatas iš straipsnių. Šiaip 2010–2011 m. jau niekam nieko nesiūlome prirašyti ir savicitavimas sumažėjo“;

5) 2013 m. rugsėjo 4 d. pranešėjui buvo persiūstas susirašinėjimas el. paštu tarp E. K. Z. ir M. J. S.¹, kuris vyko 2013 m. birželio 20 d. E. K. Z. laiške rašoma: „Mes džiaugiamės dėl Jūsų garbingo žurnalo. Mes taip pat esame patenkinti, kad prisidėjome prie aukštų [žurnalo] vertinimų <...>. Kaip galite matyti iš lentelės, mūsų indėlis yra reikšmingas. Tačiau mes nesulaukiame panašių rezultatų iš kitų žurnalų <...>. Tikiuosi, mes ir toliau tęsime mūsų sėkmingą bendradarbiavimą“ (iš anglų kalbos išversta mūsų).

Tarnyba kreipėsi į pranešėjui el. laiškus siuntusius VGTU bendruomenės narius, prašydama paaiškinti laiškų turinį ir nurodyti, ar nebūta susitarimų dėl citatų įtraukimo į žurnaluose publikuojamus straipsnius ir rankraščių mainų tarp žurnalų redaktorių.

O. P. nurodė, kad: „Elektroninio laiško siuntimo fakto (2011 m. birželio mėn.) patvirtinti negaliu, nes neatsimenu, kad tokio turinio laišką būčiau rašęs. Siekdamas įsitikinti, ar tai galėtų būti tiesa, pabandžiau per Vilniaus Gedimino technikos universiteto (VGTU) Informacinių technologijų ir sistemų centrą patikrinti susirašinėjimo su [pranešėju] istoriją, tačiau paaiškėjo, kad VGTU elektroninio pašto sistemos mano paskyroje išsiųsti elektroniniai laišškai, kurių nesu ištrynęs, saugomi nuo 2014 m. birželio 18 d. Pažymėtina, kad mokslo žurnalo vyriausiojo redaktoriaus pareigas einu nuo 2013 m. spalio 1 d.“

E. K. Z. nurodė, kad „mažai tikėtina, kad 2009-2013 metais, ar kitais laikotarpiais galėjau [pranešėjui] siųsti el. laiškus ar kitaip bendradarbiauti universitetų žurnalų leidėjų bendradarbiavimo klausimais, taip pat mokslinių straipsnių turinio ar citavimo klausimais, nes tie klausimai nebuvo [pranešėjo] kompetencijoje. Siekdamas patikrinti, ar tai nėra kažkokie atskiri laišškai, išimti iš

susirašinėjimo kitais klausimais konteksto, tikrinau savo elektroninį paštą, tačiau aptikau, kad seniausias mano laiškas, saugomas VGTU informacinėje sistemoje, yra 2016 [m. sausio 29 d.]. Manau, kad tuo, jog nėra išlikusio susirašinėjimo tarp manęs ir [pranešėjo] skunde minimais klausimais, [pranešėjas] naudojasi mesdamas kaltinimus mano atžvilgiu bei pateikdamas arba [jo paties] sukurtą elektroninį laišką, arba paėmęs atskiras frazes iš konteksto ir pateikdamas kaip mano inicijuojamus procesus. Kaip minėjau, kadangi neišliko šio susirašinėjimo, neturiu galimybių patvirtinti [pranešėjo] pateiktų laiškų autentiškumo. Taip pat atsakingai pareiškiu, kad 2009-2013 m. nebuvo jokių susitarimų dėl skatinimo įtraukti nuorodų ir citatų į publikacijas VGTU [ir kitų] universitetų žurnaluose.“

Atsižvelgiant į tai, kad VGTU bendruomenės nariai O. P. ir E. K. Z. Tarnybai pateiktuose paaiškinimuose išreiškė abejonę Tarnybai pateiktų el. paštu siųstų laiškų autentiškumu, Tarnyba kreipėsi į Nacionalinio kibernetinio saugumo centrą prie Krašto apsaugos ministerijos (toliau – NKSC) dėl galimybės įvertinti laiškų autentiškumą. 2019 m. liepos 29 d. pranešėjas atvyko į Tarnybą, ir, vadovaujantis NKSC nurodymais bei dalyvaujant Tarnybos atstovams, pateikė elektroninius laiškų dokumentus. Tarnyba, surinkusi el. laiškų dokumentus, kreipėsi į NKSC ir pateikė vieną iš laiškų, prašydama įvertinti laiško autentiškumą. NKSC įvertino laiško autentiškumą ir nurodė, kad laiškas nėra falsifikuotas ir siuntėjas atitinka pranešėjo nurodytą siuntėją. NKSC taip pat Tarnybai išaiškino procedūrą, kaip patvirtinti el. laiško autentiškumą. Tarnyba pagal NKSC pateiktą instrukciją įvertintų pranešėjo pateiktų el. laiškų autentiškumo nekvėstionuoja.

Dėl galimų publikavimo etikos pažeidimų ir geresnių sąlygų atskiriems akademinės bendruomenės nariams sudarymo

Pranešime pranešėjas nurodė, kad A. D. pradėjo eiti vadovo pareigas 2011 m. eidamas docento pareigas. Pranešime nurodyta, kad A. D. profesoriaus pareigas pradėjo eiti 2013 m., pakeitus bei galimai sumažinus ir A. D. pritaikius profesoriaus pareigoms keliamus reikalavimus. Pranešime pažymima, kad dalis A. D. publikacijų buvo publikuotos galimai pažeidžiant akademinę etiką: „[A. D.], tapęs [vadovu], turėjo tik 3 straipsnius Web of Science duomenų bazėse, ir pagal to meto reikalavimus to neužteko. 15 straipsnių per visą savo mokslininko karjerą gal ir būtų priskaičiavęs, bet, matyt, publikacijos neatitiko reikalavimų, nes [E. K. Z.] per 2012 m. „suorganizavo“ [A. D.]-ui dar šešis straipsnius.“

Pranešėjas 2019 m. liepos 12 d. papildė pranešimą ir pateikė papildomą medžiagą dėl A. D. publikacijų. Pranešėjo prieduose yra įtrauktas 2018 m. sausio 12 d. pranešėjo parengtas VGTU raštas Tarnybai „Dėl informacijos pateikimo“, kuriame pateikiama informacija apie VGTU leidžiamus mokslo žurnalus. Iš pateikto dokumento matyti, kad 2011 m. VGTU pradėjo bendradarbiauti su leidykla Taylor & Francis, 2010–2011 m. pradėjo naudotis ScholarOne rankraščių pateikimo ir recenzavimo sistema. Papildomai pateiktoje medžiagoje pateikiami paaiškinimai dėl 12 publikacijų (Šio sprendimo priede nurodomi išsamūs publikacijų duomenys; Šio sprendimo priedas viešai neskelbiamas):

- 1) 2006 m. publikuotas straipsnis neatitinka žurnalo tematikos;
- 2) 2010 m. publikuotas straipsnis (a) neatitinka žurnalo tematikos;
- 3) 2010 m. publikuotas straipsnis (b) buvo publikuotas pažeidžiant publikavimo etiką: „Žurnalas <...> pirmą rankraštį į žurnalo recenzavimo sistemą gavo 2011 m. sausio 7 d. <...>, todėl kai 2012 m. redaktoriai nusprendė skelbti straipsnius, kuriuose yra [A. D.], buvo įrašomos ankstesnės

rankraščių pateikimo ir patvirtinimo datos. [A. D.] straipsniai su doktorantais buvo recenzuojami pažeidžiant procedūrą, nes rankraščių recenzavimą administravo ir sprendimus priėmė VGTU darbuotojai – žurnalų redaktoriai“;

4) 2012 m. mokomosios knygos „recenzantai yra [A. D.] kolegos, pavaldiniai ir bendraautoriai, nors ir pažymėta, kad jie yra iš skirtingų katedrų <...>. Spėju, kad, pasibaigus projektui, rankraštis dar nebuvo tinkamai parengtas, o įrašyti recenzentus reikėjo, todėl tik asmenys iš artimos aplinkos galėjo sutikti būti recenzентаis. Leidykla neturi projektinių leidinių recenzijų nei originalų, nei kopijų, nors visų išleistų leidinių recenzijos yra saugomos leidykloje“;

5) 2012 m. publikuotas straipsnis (a) galimai „neatitinka žurnalo tematikai <...>. Be anksčiau paminėto fakto, iš recenzavimo sistemos matoma, kad prie šio straipsnio [A. D.] buvo prirašytas nesilaikant procedūrų.“

6) 2012 m. publikuotas straipsnis (b) buvo pateiktas 2010 m. gruodžio 20 d., „recenzavimo sistemoje rankraščių recenzijų neradau“;

7) 2012 m. publikuotas straipsnis (c) buvo pateiktas 2010 m. lapkričio 29 d., „recenzavimo sistemoje rankraščių recenzijų neradau.“ Prie paaiškinimų pridėdamas E. K. Z. 2012 m. rugsėjo 13 d. pranešėjui siųstas el. laiškas, kuriame rašoma: „[O. P.] straipsniui reikėtų nurodyti: Received 29 November 2010, accepted 5 January 2012. Kaip Jums atrodo, ar tinkamos datos. Taip reikėtų dėl kelių priežasčių“;

8) 2012 m. publikuotas straipsnis (d) buvo pateiktas 2010 m. gruodžio 20 d., „recenzavimo sistemoje rankraščių recenzijų neradau“;

9) 2012 m. publikuotas straipsnis (e) buvo pateiktas 2011 m. sausio 2 d., „recenzavimo sistemoje rankraščių recenzijų neradau“;

10) 2013 m. publikuotas straipsnis galimai pažeidžiant publikavimo etiką, „abu recenzantai savo recenzijas pateikė beveik tą pačią dieną, ir recenzavo [pranešėjo pateiktame paaiškinime trūksta žodžio arba paaiškinimas nėra užbaigtas, iš pateiktos medžiagos galima numanyti, kad nurodoma recenzavimo trukmė – 8 ir 11 d.], kas galimai rodo, kad jie greičiausiai žinojo, kas yra rankraščio autorius“;

11) 2015 m. publikuotas straipsnis galimai pažeidžiant publikavimo etiką, „abu recenzantai savo recenzijas pateikė tą pačią dieną, kai gavo kvietimus recenzuoti, kas galimai rodo, kad jie greičiausiai žinojo, kas yra rankraščio autorius“;

12) 2017 m. publikuotas straipsnis galimai pažeidžiant publikavimo etiką, „abu recenzantai savo recenzijas pateikė tą pačią dieną, kai gavo kvietimus recenzuoti, kas galimai rodo, kad jie greičiausiai žinojo, kas yra rankraščio autorius“.

Tarnyba kreipėsi į pranešime nurodytų publikacijų žurnalų redaktorių prašydama pateikti Tarnybai tarpininkavimo raštą *Clarivate Analytics* dėl sutikimo suteikti Tarnybai prie ScholarOne rankraščių pateikimo ir recenzavimo sistemos ir įvertinti pranešime nurodytų straipsnių recenzavimo procesą.

O. P. pateikė atsakymą ir nurodė, kad „Rankraščių pateikimo ir recenzavimo sistema ScholarOne Manuscripts yra Clarivate Analytics komercinis produktas, kurį įsigijo [VGTU] kai kuriems mokslo žurnalams. Todėl tik VGTU administracija gali spręsti dėl įvairių tarpininkavimo raštų ir prieigų prie sistemos. Atsižvelgdamas į objektyvias priežastis ir būdamas žurnalo vyriausiuoju redaktoriumi, tretiems asmenims galėčiau pateikti tik nuasmenintas prašomų straipsnių recenzijas arba kitus įrašus.“

A. B.¹ pateikė atsakymą ir nurodė, kad „suteikti prieigos prie žurnalų valdymo elektroninės sistemos neturiu įgaliojimų. Dėl prieigos prie žurnalų valdymo elektroninės sistemos prašome kreiptis į [VGTU] administraciją.“

2019 m. rugsėjo 16 d. Tarnyba kreipėsi į VGTU dėl tarpininkavimo rašto pateikimo anglų kalba, adresuoto *Clarivate Analytics*, dėl prieigos prie *International Journal of Strategic Property Management*, *Journal of Civil Engineering and Management* ir *Transport* žurnalų valdymo elektroninės sistemos suteikimo. VGTU atstovas (advokatų kontora) 2019 m. spalio 10 d. gautame rašte nurodė, kad teisės aktuose nenustatyta VGTU pareiga „tarpininkauti bet kokiais klausimais“, todėl minėtas Tarnybos prašymas nebus tenkinamas, tačiau VGTU galėtų atsiųsti Tarnybos prašomus duomenis.

Tarnyba kreipėsi į žurnalų redaktorių prašydama pateikti paaiškinimus dėl pranešėjo nurodytų A. D. publikacijų.

O. P. pateikė paaiškinimus dėl 1 ir 2 publikacijų aukščiau pateiktame sąrašė ir nurodė, kad ScholarOne rankraščių pateikimo ir recenzavimo sistema pradėta naudoti 2010 m. lapkričio 16 d. Kaip matyti iš O. P. pateiktų dokumentų:

- 1) 2006 m. 21 tomo 2 numerio žurnalo lape nurodytos žurnalo tematikos. Tematikų sąrašė, be kita ko, nurodyta transporto edukologija;
- 2) 2009 m. 24 tomo 2 numerio žurnalo lape nurodyta žurnalo tematika. Tematikų sąrašė, be kita ko, nurodyta transporto edukologija;
- 3) 2019 m. žurnalo lape nurodyta žurnalo tematika. Tematikų sąrašė, be kita ko, nurodyta transporto edukologija ir istorija.

A. B. pateikė paaiškinimus dėl 5 publikacijos aukščiau pateiktame sąrašė ir nurodė, kad pranešėjas neturi kompetencijos vertinti publikacijų atitiktį žurnalo tematikai ir nepagrįstai vertino publikacijos atitiktį žurnalo tematikai. Redaktorių pateikė 1997 m. žurnalo 1 tomo 1 numerio lapo, kuriame nurodyta žurnalo tematika, kopiją, iš kurios matyti, kad žurnale publikuojami straipsniai, be kita ko, mokymo procesams, skirtiems nekilnojamo turto apžvalgai ir vertinimui. A. B. taip pat nurodė, kad žurnalui straipsnį teikiantis autorius nurodo visus straipsnio bendraautorius ir „prisiima dėl jų atsakomybę <...>. Iš naujo autorių sąrašas tvirtinamas teikiant antrąją, pataisytą atsižvelgiant į recenzentų pastabas, straipsnio versiją. Veiksmas kartojamas iki straipsnis galutinai priimamas publikavimui. Žurnalo vyr. redaktorių negali daryti įtakos autorių kolektyvo sudėčiai.“ A. B. nurodė, kad „straipsnis pateiktas 2011 [m. gruodžio 2 d.], antroji straipsnio redakcija po recenzentų pastabų pateikta 2012 [m. rugpjūčio 23 d.], straipsnis priimtas 2012 [m. rugsėjo 4 d.], <...> vyr. redaktorių 2012 [m. lapkričio 14 d.], dar kartą peržiūrėjęs straipsnį per sistemą, siunčia jį maketuoti“. A. B. pažymėjo, kad prieš siunčiant maketuoti straipsnius peržiūri „iki šiol <...>, taip išvengdamas nereikalingų Erratum ar Corrigendum spausdinimų, kas menkina žurnalo prestižą“, ir pateikė su straipsniu atliktų veiksmų išrašą iš ScholarOne rankraščių pateikimo ir recenzavimo sistemos.

Tarnyba kreipėsi į Taylor & Francis leidyklą, prašydama pateikti informaciją apie A. B. redaguojamame žurnale publikuotą straipsnį (5 publikacija aukščiau pateiktame sąrašė) siekiant paaiškinti autorių pasikeitimą. Iki šio sprendimo priėmimo dienos atsakymo Taylor & Francis leidykla nepateikė.

Pažymėtina, kad pranešėjo pateikta informacija dėl galimų publikavimo etikos pažeidimų yra kartotinė ir sutampa su pranešėjo Tarnybai anksčiau pateiktų skundų medžiaga, todėl pranešimo dalis dėl galimų publikavimo etikos pažeidimų nėra vertinama.

Atsižvelgiant į tai, kad pranešime pateiktos papildomos aplinkybės yra susijusios su VGTU publikavimo etika, kurios principai ir jų įgyvendinimo tvarka VGTU leidybos srityje iki 2018 m. vasario mėn. nebuvo reglamentuoti, citavimų manipuliavimas nelaikytinas akademinės etikos pažeidimu, ir teisės aktuose kontrolieriaus įgaliojimai nagrinėti aukštosios mokyklos leidybos procese dalyvaujančių asmenų galimai neetiško elgesio atvejus nenustatyti, vertinti jas (papildomas aplinkybes) akademinės etikos ir / ar procedūrų požiūriu nėra pagrindo.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad VGTU mokslo žurnalų leidybos etikos nuostatuose nurodyta, kad Nuostatai parengti, be kita ko, vadovaujantis „Akademinės leidybos etikos komiteto (angl. Committee on Publication Ethics, toliau – COPE) paskelbtais Žurnalų leidėjų etikos kodeksu <...> ir Žurnalų redaktorių etikos kodeksu, taip pat geriausios praktikos gairėmis“. Pripažįstant minėtus COPE reglamentuojamus tarptautinius publikavimo etikos standartus, turėtų būti vadovujamasi ir COPE pozicija dėl manipuliavimo citavimu. COPE pažymi, kad citavimo indeksų paskirtis yra mokslinių naujovių ir kokybės vertinimas, tačiau manipuliavimas citavimu iškraipo citavimo paskirtį. Kai nustatoma, kad straipsniuose yra citatų, nepridedančių straipsnio turiniui mokslinės vertės, bet tik siekiant padidinti citatų kiekį, rezultatas iškreipia kūrinio svarbą ir leidinį, kuriame jis pasirodo. Galimybė manipuluoti citatomis paskatino atsargesnį požiūrį į citavimo indeksų patikimumą kaip svarbiausių mokslo leidinių įtakos rodiklį, tačiau citavimo indeksai vis dar laikomi svarbiu ir patikimu autorių, redaktorių, leidėjų ir institucijų produktyvumo rodikliu, turintys įtakos mokslininko karjerai ir bendradarbiavimui su finansinę paramą teikiančiomis institucijomis².

Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 8 straipsnio 2 dalies 7 punkte nustatyta aukštosios mokyklos teisė leisti studijų, mokslo ir kitą literatūrą. To paties įstatymo 60 straipsnio 3 dalies 3 punkte nustatytas akademinėi bendruomenei laiduojamas nešališkas mokslo darbų recenzavimas. Atsižvelgiant į tai, mokslo ir studijų institucijos leidybos procese dalyvaujančių asmenų santykiai ir priimami sprendimai turėtų būti pagrįsti publikavimo etikos principais ir užtikrinti nešališką, skaidrą, sąžiningą, teisingą mokslo procesą bei šiame procese dalyvaujančių asmenų atsakingumą, todėl rekomenduojama VGTU detalai ir aiškiai reglamentuoti leidybos procese dalyvaujančių asmenų teises, pareigas ir atsakomybę, leidybos etikos nuostatas ir leidybos etikos, procedūrų pažeidimų nagrinėjimo tvarką.

Tarnyba, siekdama išsiaiškinti sprendimo skirti A. D. eiti profesoriaus pareigas pagrįstumą, kreipėsi į VGTU prašydama pateikti paaiškinimus ir A. D. atitiktį profesoriui keliamiems reikalavimams pagrindžiančius dokumentus. VGTU nurodė, kad A. D. profesoriaus pareigas pradėjo eiti 2013 m. vasario 1 d., o profesoriaus pedagoginis vardas 2015 m. buvo suteiktas vadovaujantis VGTU Senato nutarimu „Dėl pedagoginių vardų suteikimo“. VGTU Senato 2012 m. sausio 31 d. nutarimu Nr. 55-2 (VGTU Senato 2012 m. rugsėjo 25 d. nutarimo Nr. 59-2.4 redakcija) patvirtintame Vilniaus Gedimino technikos universiteto dėstytojų, mokslo darbuotojų ir kitų tyrėjų konkursų pareigoms eiti organizavimo ir atestavimo bei minimalių kvalifikacinių reikalavimų nustatymo

² COPE Council, July 2019, *COPE Discussion Document: Citation Manipulation*, žiūrėta 2019-11-14 <<https://doi.org/10.24318/cope.2019.3.1>>.

tvarkos apraše nustatyta, kad technologijos mokslų srities profesoriaus pareigybei yra keliami reikalavimai turėti pedagoginio ir profesinio (mokslinio) darbo patirties, mokslo ir mokymo publikacijų bei mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros projektų darbų ir per pastaruosius 5 metus būti paskelbus, be kita ko, ne mažiau kaip 5 mokslo straipsnius, iš kurių ne mažiau kaip 2 paskelbti duomenų bazėje Web of Science referuojamuose leidiniuose, 1 – tarptautiniame mokslo leidinyje. Iš VGTU pateikto A. D. publikacijų sąrašo matyti, kad A. D. tenkina profesoriui keliamus reikalavimus dėl per pastaruosius 5 metus publikuotų mokslinių straipsnių.

Pažymėtina, kad minimalius reikalavimus akademinio personalo pareigoms eiti nustato Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 65 straipsnis. To paties straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad „kvalifikacinius dėstytojų pareigybių reikalavimus, ne žemesnius kaip nustatyti [šiam straipsnyje], konkursų šioms pareigoms eiti organizavimo ir dėstytojų atestavimo tvarką nustato aukštoji mokykla.“

Atsižvelgiant į tai, kad:

- 1) vadovaujantis Mokslo ir studijų įstatymo 65 straipsnio 6 dalimi, kvalifikacinius dėstytojų pareigybių reikalavimus nustato aukštoji mokykla,**
- 2) A. D. tenkino VGTU nustatytus profesoriaus pareigoms eiti keliamus reikalavimus, konstatuoti akademinės etikos ir / ar sprendimo skirti į pareigas priėmimo procedūros pažeidimų nėra pagrindo.**

Dėl pranešėjo komandiruotės

Pranešime pranešėjas nurodė, kad buvo pateikęs skundą dėl galimų akademinės etikos ir procedūrų pažeidimų VGTU ir kitoms institucijoms, ir dėl to pranešėjui nebuvo leista išvykti į komandiruotę 2018 m. lapkričio 12–16 d.

Tarnyba, įvertinusi kompetentingų institucijų pateiktą informaciją, susijusią su pranešime nurodytomis pranešėjo siuntimo į komandiruotę aplinkybėmis, VGTU rektoriaus ir padalinių administracijos vadovų piktnaudžiavimo akademinės etikos ir procedūrų srityje nenustatė.

Atsižvelgiant į tai, kad Tarnybai pateikti ir įvertinti duomenys dėl siuntimo į komandiruotę nėra susiję su akademinės bendruomenės nario veiksmais dalyvaujant mokslo ir studijų veikloje, jie šiame sprendime neskelbiami.

n u s p r e n d ė:

pripažinti pranešimą nepagrįstu.

Kontrolieriaus sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102, Vilnius) per vieną mėnesį nuo šio sprendimo įteikimo datos.

Akademinės etikos ir procedūrų kontrolierė

Loreta Tauginienė